

2023-10-31

2023/3510

KONSULTATION
BSP/BRP-VILLKOR

Offentligt samråd gällande ändring i villkor avseende balansering

Konsultation

Allmänt

Energimarknadsinspektionen (Ei) godkände villkoren för leverantörer av balanstjänster och balansansvariga parter den 17 maj 2023¹. Villkoren är en handling mellan Svenska kraftnät och tillsynsmyndigheten Ei. Ändringar i villkoren kommer att ske genom ett offentligt samråd (konsultation) som informeras om via Svenska kraftnäts hemsida. Efter att aktörernas synpunkter bemötts och eventuella justeringar införts i villkoren, skickas de till Energimarknadsinspektionen för godkännande. När ett godkännande är klart kommer de nya kraven att införlivas i BSP-avtalet respektive BRP-avtalet. Avtalen är den juridiska överenskommelsen mellan Svenska kraftnät och respektive aktör. Denna procedur kommer att ske vid varje ändring utifrån att nya marknadsregler implementeras eller villkor behöver förnyas.

mFRR-kapacitetsmarknad

Denna uppdatering föranleds huvudsakligen av införandet av en nationell kapacitetsmarknad för mFRR. Kapacitetsmarknaden är idag införd i balansansvarsavtalet och startade den 17 oktober 2023. Anledningen till att villkoren för kapacitetsmarknaden inte har ingått i de inlämnade BSP/BRP-villkoren beror på att den ursprungliga planen var att kapacitetsmarknaden skulle vara nordisk och därmed godkännas av alla nordiska reglermyndigheter gemensamt. Då den nordiska marknaden nu är försenad ska de nationella reglerna konsulteras och införas i villkoren.

BSP- och BRP-villkor

En del av de villkor som nu konsulteras är redan införda i balansansvarsavtalet eller avräkningsavtalet medan andra behöver ses över eller preciseras innan de kan implementeras. De kommande veckorna kommer Svenska kraftnät att involvera aktörer för att få synpunkter på lösningar samt för att föra en dialog om diverse frågeställningar rörande implementering av villkoren. Anmälan för att delta i diskussionsgrupperna är öppen till och med den 2 november (länk: <https://www.svk.se/utveckling-av-kraftsystemet/systemansvar--elmarknad/inforande-av-aktorsrollerna-bsp-och-brp/>).

Villkoren idag

De villkor som redan är godkända kommer inte att ändras utifrån att dess implementering försenas utan de kommer att börja gälla utifrån när de implementeras och införs i avtalen². Det medför att under en period kommer det att stå krav i villkoren som inte finns i avtalen och andra krav (gamla krav från balansansvarsavtalet) i BSP-och BRP-avtalet. Det kommer alltid att vara avtalet som gäller i första hand mellan Svenska kraftnät och aktörer.

¹ <https://www.svk.se/om-kraftsystemet/legalt-ramverk/eu-lagstiftning-/balanshallning-av-el/18-villkor-for-leverantorer-av-balanstjanster-och-balansansvariga-parter/>

² t.ex. villkoren för energiaktiveringsmarknaden för mFRR (mFRR EAM) som enligt tidigare kommunikation² är försenad till Q1 2025 kommer inte att finnas i första upplagan av BSP-avtalet

Avtalen framåt

De BSP- och BRP-avtal som ska träda i kraft i maj 2024 planeras att gå ut för konsultation under andra halvan av december 2023.

Denna konsultation

Svenska kraftnät ber om att synpunkter och kommentarer skrivs med hänvisning till villkorsartikeln nedan, för att säkerställa korrekt hantering av samtliga svar. Ändringarna presenteras enligt nedan format:

Villkorsartikel och villkorets rubrik (vad villkoret handlar om)	
Artikel i EB	Artikel enligt EB-förordningen (den artikel i EB-förordningen som villkoret utgår ifrån)
Kommentar Svenska kraftnät	Förklarande text och/eller motivering till det nya eller ändrade villkoret

Bifogade dokument:

Bilaga 1 Förslag på uppdatering i godkända villkor – ändringar inkluderade

Bilaga 2 Förslag på uppdatering i godkända villkor – synliga ändringar

Konsultationen pågår från 31 oktober till den 30 november.

Konsultationssvar och eventuella frågor skickas till e-postadress: brp_bsp@svk.se

Ändringar

Förutom nedan ändringar har redaktionella ändringar samt omformuleringar för att öka förståelsen införts samt ändringar för att ensa text.

Artikel 7 Definitioner	
Kommentar Svenska kraftnät	<i>Handelsplattform</i> En definition av "Handelsplattform" har lagts till. <i>mFRR-objekt</i> Definitionen av mFRR-objekt har justerats för att återspegla att enheter och grupper som ska ingå i bud på mFRR-balanskapacitet struktureras annorlunda än enheter och grupper som ska ingå i bud på mFRR-balansenergi.

Artikel 11a Strukturering för att lämna mFRR-bud för balanskapacitet	
EB 18.5.c	<i>Reglerna och villkoren för aggregering av förbrukningsanläggningar, energilagringsanläggningar och kraftproduktionsanläggningar i ett planeringsområde för att bli en leverantör av balanstjänster</i>
Kommentar Svenska kraftnät	Ny artikel avseende strukturering av mFRR-objekt för mFRR-balanskapacitet. Bud för mFRR-balanskapacitet lämnas per elområde, vilket återspeglas i artikel 11a.

Artikel 13 Regler, krav och tidsplaner för upphandling och överföring av balanskapacitet för FCR	
EB 18.5.b	<i>Reglerna, kraven och tidsplanerna för upphandling och överföring av balanskapacitet i enlighet med artiklarna 32, 33 och 34</i>
Kommentar Svenska kraftnät	Allmänt gäller för artikel 13: Många villkor är rödmarkerade till följd av att språket är ensat och omformuleringar i villkoren är gjorda för att underlätta förståelsen. Gäller främst bestämmelserna kring olika budstrukturer och överföring av balanskapacitet. Bestämmelserna har inte ändrats. 13.3 Ny punkt "j" införs <i>Bud lämnas separat för statisk och dynamisk FCR-D.</i>

	Den 3 april 2023 godkände de nordiska tillsynsmyndigheterna ett förslag från de nordiska TSO:erna gällande ändrade ytterligare egenskaper för FCR³ enligt artikel 154.2 i driftförförordningen (nedan SO-förförordningen). De nya kraven innebär bland annat att FCR-D delas upp i två nya produkter, dynamisk FCR-D och statisk FCR-D för både upp- och nedreglering. Senast den 3 april 2028 ska samtliga enheter och grupper ha förkvalificerats enligt de nya kraven. Statisk FCR-D gör det möjligt för resurser som inte klarar kraven för dynamisk FCR-D att delta på marknaden samtidigt som systemsäkerheten upprätthålls. Kraven för statisk och dynamisk FCR-D är olika, varför resurser som levererar statisk eller dynamisk FCR-D inte får blandas i samma bud. 13.5.c <i>Förtydligande angående erbjudna budvolym</i> Under förkvalificeringen bestäms en maximal volym som en potentiell leverantör av FCR får leverera från sina enheter och grupper. Volymen gäller per riktning och elområde. Ett förtydligande har gjorts om att kravet på att den erbjudna budvolymen per produkt inte får överstiga den totala volym som leverantör av FCR är godkänd för i förkvalificeringen gäller per elområde (FCR-N) och riktning (FCR-D upp och FCR-D ned). 13.5 Ett förtydligande om att leverantör av balanstjänster som efter avrop önskar flytta leveransen av FCR till ett annat elområde gör detta genom att uppdatera sina planer (planerad FCR-balanskapacitet) har lagts till. 13.6 Kravet på leverans från samma FCR-objekt när det gäller blockbud är borttaget. 13.15 Artikeln har strukits för att öka tydligheten 13.16 <i>”samt elområde DK2” stryks</i> I juni 2023 beviljade Energimarknadsinspektionen och den danska tillsynsmyndigheten Svenska kraftnät och Energinet ett undantag i enlighet med artikel 34.1 i EB-förförordningen från att tillåta leverantörer av FCR att överföra sina skyldigheter att tillhandahålla FCR-balanskapacitet mellan Sverige och DK2. Därmed stryks ”samt elområde DK2” från villkoret ”Överföring av skyldigheter att tillhandahålla FCR-balanskapacitet kan ske både inom och mellan de svenska elområdena samt elområde DK2”
--	--

³ Additional properties of FCR in accordance with Article 154(2) of the Commission Regulation (EU) 2017/1485 of 2 August 2017 establishing a guideline on electricity transmission system operation

Artikel 14 Regler, krav och tidsplaner för upphandling och överföring av aFRR-balanskapacitet	
EB 18.5.b	<i>Reglerna, kraven och tidsplanerna för upphandling och överföring av balanskapacitet i enlighet med artiklarna 32, 33 och 34</i>
Kommentar Svenska kraftnät	Allmänt gäller för artikel 14: Många villkor är rödmarkerade till följd av att språket är ensat och omformuleringar i villkoren är gjorda för att underlätta förståelsen. Gäller främst bestämmelserna kring olika budstrukturer och överföring av balanskapacitet. Bestämmelserna har inte ändrats. 14.2 <i>Volymbehov för aFRR</i> Texten om volymkravet för aFRR har uppdaterats för att bättre spegla hur behovet kommuniceras till marknaden. Mer information finns på https://www.svk.se/aktorsportalen/bidra-med-reserver/behov-av-reserver-nu-och-i-framtiden/ 14.7 <i>Förtydliganden runt budattribut samt ny information i 14.7.f</i> 14.8 <i>Förtydligande angående budvolymen</i> Under förkvalificeringen bestäms en maximal volym för vad en potentiell leverantör av aFRR får leverera från sina enheter och grupper. Volymen gäller per riktning och elområde. Ett förtydligande har gjorts om att kravet på att den erbjuda budvolymen per produkt inte får överstiga den totala volymen som leverantör av aFRR är godkänd för i förkvalificeringen gäller per elområde och riktning (upp eller ner).

Artikel 15a Regler, krav och tidsplaner för upphandling och överföring av mFRR-balanskapacitet	
EB 18.5.b	<i>Reglerna, kraven och tidsplanerna för upphandling och överföring av balanskapacitet i enlighet med artiklarna 32, 33 och 34</i>
Kommentar Svenska kraftnät	En kapacitetsmarknad införs dagen före leveransdygnet (D-1) för att säkerställa tillräcklig tillgänglighet av reglerbud på mFRR-balansenergi i driftske-

	det. Balansansvariga som får bud på mFRR-balanskapacitet avropade förbinder sig att lämna bud på mFRR-balansenergi för samma timmar och med minst motsvarande volym. Värt att notera om den nationella kapacitetsmarknaden: • Kapacitetsmarknaden är införd i Balansansvarsavtalet och startade den 17 oktober 2023. Denna kapacitetsmarknad är ett första steg inför en gemensam nordisk kapacitetsmarknad. • Bud på mFRR-balanskapacitet upphandlas för att uppfylla varje elområdes volymkrav. Volymkravet i ett elområde kan delvis täckas av bud ifrån andra elområden. Överföringskapacitet reserveras om det är samhällsekonomiskt fördelaktigt att anta billigare bud i andra elområden. Mer information om volymkravet finns på Svenska kraftnäts hemsida (länk: https://www.svk.se/aktorsportalen/bidra-med-reserver/behov-av-reserver-nu-och-i-framtiden/) • Leverantörer med accepterade bud på mFRR-balanskapacitet åtar sig att tillhandahålla minst motsvarande volym (MW) på aktiveringsmarknaden för mFRR under hela den avtalade leveransperioden. Om inte så sker, ska icke tillhandahållen balanskapacitet återbetalas med ett påslag. • För att begränsa hur bud kan bli valda har leverantörer av mFRR möjlighet att välja mellan olika budstruktur och attribut såsom blockbud och exklusiva bud. Tillåtna budstrukturer beskrivs närmare i det nordiska dokumentet <i>"Implementation Guide – mFRR capacity market"</i> som finns tillgänglig på NBMs hemsida (länk: https://nordicbalancingmodel.net/implementation-guides/)
--	--

Svenska kraftnät kommer att beakta de synpunkter som inkommer i det offentliga samrådet i enlighet artikel 10 i Balansförordning, innan förslaget lämnas in för formellt godkännande. Alla framförda synpunkter kommer att bemötas med en motivering för eller emot dess införande i samband med offentliggörande av förslaget.

Information

Följande förändringar har konsulterats separat eller är föremål för kommande separata samråd och beslut av Energimarknadsinspektionen. De är inkluderade i detta dokument i informations syfte. Det handlar om ändringar i andra metoder som berör BSP-villkoren. Ändringarna är gulmarkerade i villkorsdokumentet.

Artikel 13 Förslag till ändringar i de gemensamma och harmoniserade reglerna för utbyte och upphandling av FCR-balanskapacitet i DK2 och Sverige	
EB 18.5.b	<i>Reglerna, kraven och tidsplanerna för upphandling och överföring av balanskapacitet i enlighet med artiklarna 32, 33 och 34,</i>
Kommentar Svenska kraftnät	Merparten av bestämmelserna i artikel 13 ingår i metoden för gemensamma och harmoniserade regler och processer för utbyte och upphandling av FCR-balanskapacitet i DK1 och Sverige i enlighet med artikel 33.1 i EB förordningen⁴. Metoden är för närvarande ute för konsultation och en begäran om ändring i metoden kommer att lämnas in till de relevanta tillsynsmyndigheterna inom kort. Konsultationen är öppen till den 2:a november och finns tillgänglig på Svenska kraftnäts hemsida (länk: https://www.svk.se/om-oss/mot-svenska-kraftnat/evenemang/2023/oppen-konsultation-om-andring-av-metod-for-fcr-balanskapacitet/) Ändringsförslag som beslutas i metoden är följande: 13.4.b <i>Bud ska innehålla data och information om pris per MW i euro. Möjlighet att lämna bud på FCR-balanskapacitet i svenska kronor tas bort. Orsaken är att under Q2-Q3 2024 flyttas handeln med FCR-balanskapacitet till handelsplattformen Fifty Nordic MMS (FNMMMS) som enbart har stöd för euro. De nordiska länderna planerar inte att utveckla stöd för ytterligare valutor.</i> 13.4.d <i>Bud ska innehålla information om delbarhet.</i> 13.18.d <i>Svenska kraftnät kan begära in en redogörelse för granskning av återköp efter stängningstiden för upphandling 2. Svenska kraftnät får neka återköp av andra skäl än teknisk otillgänglighet.</i>

⁴ Metod för gemensamma och harmoniserade regler och processer för utbyte och upphandling av FCR-balanskapacitet mellan Affärsverket Svenska kraftnät och Energinet DK (länk: <https://ei.se/bransch/eu-direktiv-och-forordningar/kommissionsforordningar-natkoder/balanshallning-avseende-el-eb/artikel-331-forslag-till-faststallandet-av-gemensamma-och-harmoniserade-regler-och-processer-for-utbyte-och-upphandling-av-fcr-balanskapacitet>)

Artikel 6 Undantag för offentliggörande av information om erbjudna priser och volymer i enskilda bud på mFRR-balanskapacitet	
EB art 12.4	<i>Offentliggörande av information</i>
Kommentar Svenska kraftnät	Svenska kraftnät avser att söka undantag för offentliggörande av information om erbjudna priser och volymer i enskilda bud avseende mFRR-balanskapacitet. Svenska kraftnät har redan undantag avseende aFRR-, FCR-N- och FCR-D balanskapacitet samt mFRR-balansenergi. Undantaget godkändes av Energimarknadsinspektionen den 11 november 2021 och gäller tills vidare. Svenska kraftnät avser komplettera ovanstående undantag med mFRR-balanskapacitet. Ändringsförslag som beslutas i metoden är följande: <i>Svenska kraftnät ska inte offentliggöra information om erbjudna priser och volymer i enskilda bud som aktörerna lämnar avseende balanskapacitet för FCR-D och FCR-N, aFRR balanskapacitet, mFRR-balanskapacitet och mFRR-balansenergi</i>